

מערבון — בן
שקספיר — לא

פסטיבאל הסרטים בקאן, שיתחיל בשבוע הבא, כבר סגר את רשימת הסרטים שיוצגו בו, וכבר עתה ברור ששוב קשה יהיה להחליט לאן לפנות קודם באירוע זה, הממשיך להיות המרכזי בעולם הסרטים.

הנבחרת האמריקאית כוללת את שושנת קאר-היר האדומה של וודי אלן; מסיבה, סרטו מערי רריהפולגתה של פיטר בוגדאנוביץ' (הוא מתלונן

איסטווד רציני

שיוניברסל חתכה ר' שינתה את המוסיקה, אבל הביקורת באמריקה מהללת). ברדי של אלן פרקו; מישימה, סרטו הביוגרפי של פול שר-דר על הסופר היפאני הי מפורסם (פאשיטט, הו מריסכסאל, גאון שהת-אנד בגיל 40); ואת העד, סרט גורף-מיליונים של הבימאי האוסטרלי פיטר (גאליפולי) ויר עם האי-ריון פורד, בלש-מישטרה הנקלע לתוך כת המתנגדת לכל אלימות. זה יהיה הסרט שיחנך את הפסטיבאל.

אולי יגיע לוונציה, לראשונה גם מכירה המיסגרת היוקרתית של קאן בקלינט איסטווד כקולנוען רציני, וסרטו החדש, מערבון בשם פרש חיוור, יוצג שם כהצגת בכורה עולמית.

ברנדאוור מבטיח

● בין הסרטים האחרים: עיר הקוקה-קולה, שניים דושאן מאקאביי באוסטרליה; מתיאס פאסקל המוח של הבימאי האיטלקי הוותיק מאריו מוניצ'לי, לפי סיפורו של לואיג'י פיראנדלו; קולונל רדל (שאותו משחק השחקן האוסטרי קלאוס-מאריה ברנדאוור) של אישט' וואן סאבו הוונגרי, המבטיח לצעוד בדרכי ההצלחה של סרטו הקודם, מפיסטו; סרט חדש של הבימאי המצרי יוסוף שאהין, בשם שלום בונאפארטה, שהופק בכספים שהעמידה לרשותו ממשלת צרפת; סרט בראזילי של הקטור (פישוטה) באננקו, בשם נשיקתה של אשת העכביש; עוד ספר של מרדכי ריכטר, שטד קצוף הקנרי עיבר לקולנוע בשם יהושע אז ועתה, אחרי שהצליח ללכת עם ספר קודם על דודי קרביץ; סרטו טוקיו של וים ונדרס, וגם סרטו הישראלי החדש של איתן גרין עד סוף הלילה.

וזה רק על קצה המזלג, אך מעט מן השמות היותר מפורסמים שהיו נוכחים בקאן. רק סרט אחד ייעדד: ראן, גירסתו של אקירה קורוסוה למחזה של שקספיר, המלך ליר, עדיין אינו מוכן. המפיק, סרג' יולברמן, אומנם הבטיח להשתדל ולסיים את המלאכה עד לסוף הפסטיבאל, אבל עתה נראה שעבודת העריכה תסתים רק לקראת הסתיו. מבקרי הפסטיבאלים מקווים שאם לא הספיק לקאן, הוא יגיע לוונציה.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב — המעבר להודו, דמעות של שתיקה, אמאדאוס, מטרופוליס, היו זמנים באמריקה.
ירושלים — אמאדאוס, דמעות של שתיקה, הסמוראי מטרופוליס.
חיפה — היו זמנים באמריקה.
אמאדאוס, המעבר להודו.

תל-אביב

*** המעבר להודו (צפון, אנגליה) — עיבוד אינטליגנטי ומרהיב של דיוויד לין לספר של אייזק פורסטר, על הודו בתחילת המאה, היחסים בין בריטים לילידים ופער התרבות המלווה בעימות הפוליטי, שבישרו כבר על מה שעתידי היה לבוא לאחר מכן.

עריכה פיינרו

ההגירה לא משתלמת

אל נורטה (לב, תל-אביב, ארצות הברית) — הסרט הזה צריך להיות הביטוי לכיסופים של עניי מרכז אמריקה, המנוצלים ומדוכאים בביתם. השמים פעמיהם צפונה, אל ארץ כל האפשרויות, ארצות-הברית, כדי לעמוד שם על האכזבות שצופו בחובו נן העדן הקאפיטליסטי. הסיפור צריך להיות מוצג מבעד לעיניהם של אח ואחות, אינדיאנים הנמלטים מגואטמלה העשוקה, וסיגנון הסרט צריך להיות תואם את גיבוריו: פשוט, בלי קישוטים, בלי התחכמויות, משהו בנוסח הקולנוע של העולם השלישי, בעל מסר תואם.

בסך הכל, אפשר למצוא את כל הדברים האלה בתוך הסרט. החל מן האימה השולטת בכפר קטן בגואטמלה, שם מדכאים מחשבה על חופש במכונות-ידיה, דרך היסורים של מסע ארוך ומפרך, ההתעללויות של מעבר הגבול ממכסיקו לארצות-הברית, ועד למחיר היקר שצריך לשלם כדי ליהנות מעט מן הזוהר של הקידמה, וגם זאת לזמן קצר בלבד.

אבל, אולי משום שהסרט מוצג כאן בגירסה המקוצרת בכ-25 דקות מן הגרסה המקורית, שהוקרנה בפסטיבל הסרטים בקאן, ואולי משום שהבימאי גרורי נאוזה לא עשה את מלאכתו עד הסוף, נראה כל הסרט חלק מדי, ולמען האמת, ככל שהוא מתקדם צפונה, הוא חלק יותר. אם כבר הולדתם של שני הגיבורים ומה שמתרחש שם עושה רושם קצת יותר מדי

לופה אונטיוורוס: יותר מדי חלק

ציבעוני (נוסח צילומים לתיירים), אבל בכל זאת אמין וכואב, הרי המסע בתוך מכסיקו הוא בעיקר הומוריסטי וחסר בעיות. אומנם המעבר של הגבול לארצות-הברית וכל מה שקודם לו מנסה להשיב את הסרט למיסגרת דרמטית נכונה, אבל אחרי כל מה שהוצג בסרטים אחרים בנושא זה, נאוזה אינו מוסיף הרבה. סרטים תיעודיים הספיקו כבר לצייר את המציאות הזאת.

אהבה שקועה בבוץ

יחסים אחרי הצהריים (פאר, תל-אביב, הונגריה) — גרושה נאה, ארכיטקטית במיקצועה, מנהלת רומן עם גבר נשוי, לרומן אין תכלית, וממנו אין היא רואה מוצא: הוא אינו מתכוון לפרק את נישואיו, מגישותיהם החטופות נערכות בשעות אחר-הצהריים — אבל זה הגבר היחיד שהיא אוהבת והמבין לרוחה. נסיגותיה למצוא פיתרון במקום אחר עולים בתוהו. כל גבר אחר שהיא פוגשת הוא שוביניסט גברי מגעיל, או אדם שאינו מבין לרוחה ואינו מוכן לעשות את המאמץ הזה.

זהו, בעצם כל סיפור סרטו של הבימאי הנראש קובאץ. סרט קטן, מינורי, עשוי בקפידה רבה, ליצירת ריאליזם אמין על המסך. קובאץ' מתאר את אורח-החיים הבורגני של הונגריה, את המוסכמות החברתיות ואת המינהגים בנאמנות רבה. הוא מספק הקבלה לגורל גיבורתו, בדמות אמה, אשה קשישה העומדת לפני בעיות דומות, אבל פותרת אותן בפשרנות גדולה יותר, ובכונות רבה יותר להשלים עם עובדות-החיים כפי שהן. הבעיה האמיתית של הסרט היא שהחומר העלילתי בו מספיק בקושי לדראמה טלוויזיונית קצרה. כדי להראות את החיים השוקעים בתוך שיגרה, או סיפור-אהבה שאינו מתקדם לשום מקום, חוזר קובאץ' שוב ושוב על אותם מעמדים ואתן סצינות, ואם בעיקרון יש משהו בשיטה הזאת, למעשה היא אינה מסייעת להפוך את הסרט למרתק יותר.

מארי קיס: פחות מדי חומר

למזלו, יש לו שני שחקנים משכנעים בתפקידים הראשיים. מארי קיס, שכאלו הבשילה והתענלה מאז נישואין ללא מכס (למרות ששני הסרטים נעשו באותה השנה), וג'ורג' צ'סאהלמי, שהיה הסטודנט המסתתר בבית-זונות, בלילה מוסרי ביותר, הסרט שפתח למעשה את השערים לפני הקולנוע ההונגרי בישראל, מן הדין להזכיר גם את גורה טאבורי, המגלמת בהומור רב את אמה של גיבורת הסרט.

השתלת נשמות

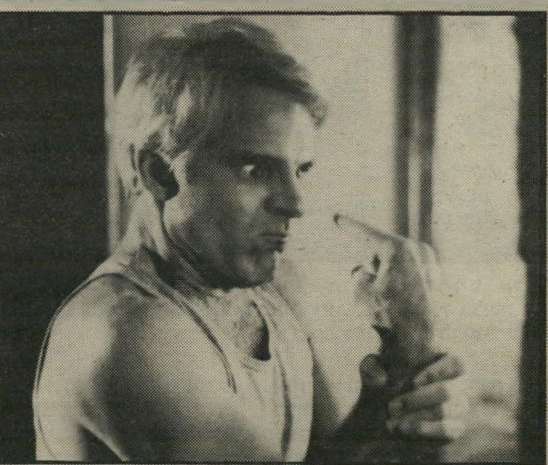
עולה ביוקר

אני ואת ואני (גורדון, תל-אביב, ארצות-הברית) — זאת צריכה להיות קומדיה מן הסוג הישן והטוב, שהיה מקובל בהוליווד לפני 40 שנה, קומדיה עם רוחות רפאים מן הסוג של הרוח וגברת מיואיר או נישאתי למכשפה.

אולי זה נראה כך על הנייר, אבל הלכה למעשה זה לא עובד, ולוא רק משום שגם קארל ריינר, הבימאי, וגם סטיב מארטין, בתפקיד הראשי, קיבלו את חינונם על מסך-הטלוויזיה, שם אסור לסמוך על הדימויון של הצופה, צריך למרס לפניו את הכל — וכאשר מפרטים את הכל בבדיחות מן הסוג הזה, פשוט הורגים את הבדיחות.

העלילה עוסקת ביורשת עשירה וחולנית, שבילתה כל חייה במיטה, כדי לפצות את עצמה אחרי המוות, היא שוכרת שירותיו של מיסתיקן מן המיזרח, אשר עתיד לשלול את נשמתה, אחרי שתצא מגופה הנוכחי, בתוך גוף צעיר, בריא ורענן — גופה של בת המשרת, מי שמפריע בכל המיזמה זה פרקליט שלומיאל שאינו מאמין בכל העניין, ומשום כך מערים קששים בדרכה של היורשת, המבקשת להשאיר את כל רכושה לבת המשרת, מתוך ידיעה שהיא עצמה תשכון עוד מעט בתוך הגברת הצעירה.

בקומדיה מן הסוג הזה, הצועדת הרחק מעבר לגבול האי-מינות הריאליסטית, יש צורך ביד קלילה ובפרץ בלתי-מוסק

סטיב מארטין: יותר מדי שלומיאליות

של המצאות, אשר ידחו שוב ושוב את הצורך שיש לצופה לשאול את עצמו אם כל זה יתכן, אבל גם ריינר וגם מארטין מנסים להסביר את שאינו ניתן להסבר, ואין צורך לומר מה קורה כאשר מספקים מירוש רש'י לבדיחות, מי שמסתדרת דווקא הרבה יותר טוב במיסגרת הזאת היא לילי טומלין, בתפקיד היורשת הגוססת. מוסר החשכל: בעזרת כסף אפשר לקנות חיים אחרי המוות.